

דף מידע – פרויקט צעירות, מרכז "אשה לאשה"

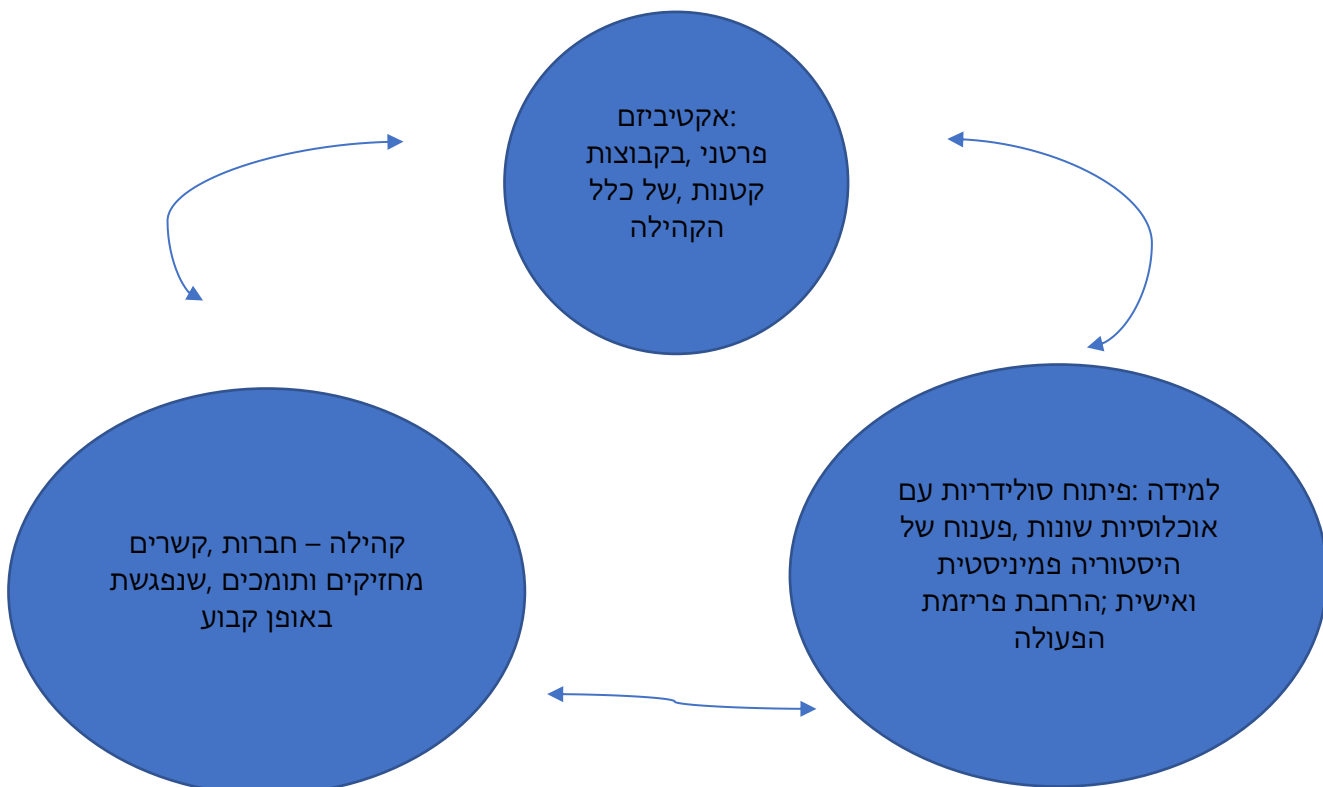
מבוא

פרויקט הצעירות של מרכז "אשה לאשה" קיים מאז חודש אוגוסט 2020. מטרתו היא לייצר מרחב מכיל ומחזיק עבור פמיניסטיות צעירות שרוצות לעשות אקטיביזם בתחומים שונים (שיפורטו בהמשך). אנחנו מאמינות שישנם אתגרים פורמליים ולא פורמלים שעומדים בדרכן של נשים צעירות לייצר שינוי בקהילה שלהן.

בקבוצה חברות נשים מזרחיות, נשים פלסטיניות, נשים אשכנזיות, נשים טרנסיות ועל הרצף הא-בינארי; נשים הטרו, ביסקסואליות ולסביות; נשים שיצאו בשאלה מהעולם החרדי והעולם הדתי; נשים בעלות מוגבלויות.

החברות בקהילת הצעירות של אשה לאשה מגיעות מהתמודדויות שונות ומגוונות עם חוויות חיים מורכבות שעוצבו על ידי הפטריארכיה – אלימות במשפחה, התמכרות, טרנספוביה, אלימות מינית, התמודדות נפשית, קשיים כלכליים ועוד.

הפרויקט שואף להנגיש, ללמד וללוות נשים צעירות בתהליכי אקטיביזם שורשי. כלומר – ביצירת שינוי שקשור לחיים ולזהות שלהן. בפרויקט המשתתפות לומדות כיצד לייצר שינוי שמסתמך ומתעל את "כאבי הבטן" האישיים לפעילות פוליטית רחבה וסולידרית של נשים כלפי נשים אחרות, שונות מהן.

פרק ראשון – מבנה הפרויקט

הפרויקט נשען, כפי שמובא בתרשים למעלה, על שלושה מעגלים.

קהילה

בניית קהילה של נשים צעירות שמהווה רשת ביטחון. קהילת הצעירות היא קבוצת השוות, ומהווה מטרה בפני עצמה (מחד) ואמצעי להשגת מטרות אחרות כגון אקטיביזם ושינוי (מגיסא). חברות הקהילות מתקשרות באופן קבוע, מתפתחים ביניהם קשרי חברות. מרחב זה הינו גורם תמיכתי בתוך עשייה שוחקת. אנו שואפות לעצב את קהילה זו כאלטרנטיבה לעולם הפטריארכלי – ללא היררכיה, ניעות רבה בין רמות אחריות ומחויבות שונות, פרקטיקות אקטיביסטיות מגוונות, שימוש והישענות על רגש כמצפן בשיח וביוזמה.

למידה

מפגשי למידה בנושאים מתחלפים, שמתרחשים אחת לשבועיים. מי שבונות את התוכן הן חברות הקבוצה. העברת המידע יכולה להיעשות בצורה של הרצאה, שיחה, סרט או סדנה. הנושאים שחברות הקבוצה יבנו סביבם מפגשים יהיו נושאים שמעניינים אותן, או לחילופין נושאים בהן הן מתמצאות ומגיעות עם רקע קודם (לדוגמה ערב למידה על רפואה מגדרית שנבנה על ידי חברות הקבוצה, סטודנטיות לביו-רפואה). בעולם פטריארכלי וביתר שאת בתוך כלכלה ניאו ליברלי, לנשים צעירות ניתן מורוטוריום מועט ללמידה מתוך התנסות. אנו מעוניינות לייצר מרחב בו ניתן להתנסות בנושאים שלא חשבת מעולם שתהיה לך נגיעה בהם, לטעות, להתבלבל וללמוד. אנו מאמינות כי ישנה חשיבות רבה לפעולת הקריאה והחינוך של נשים את עצמן (כפי שהומשג לראשונה דרך קבוצות להעלאת מודעות בשנות ה-50). איננו מחכות שמישהו, גבר, או "מומחה" אקדמאי יתווך עבורנו את המידע.

אקטיביזם

המתודה המרכזית בשימוש בפרויקט הצעירות היא מתודת האורגניזינג (Organizing). דרך האורגניזינג, אנחנו מייצרות קהילה של נשים שמשתפות את המשאבים שעומדים לרשותן (משאבים אלו חורגים מכלל משאבים חומריים רגילים: משאבי זמן, מומחיות, הון פוליטי ועוד) על מנת לייצר שינוי פנימי בחייהן של המשתתפות בפרויקט (קרי: למידה וקהילה) וחיצוני (קרי: אקטיביזם כלפי חוץ – בשכונה, בעיר, במדינה ומחוצה לה). פרויקט הצעירות מכשיר את המשתתפות בו על כלים של שינוי מדיניות, ארגון והפקת הפגנות, כתיבת ניירות עמדה וגיוס משאבים.

תחומי האקטיביזם מפורטים תחת הכותרת "תחומי פעילות".

פרק שני – אתגרים שעומדים בדרכן של נשים צעירות לאקטיביזם שורשי

ראשית, נדגיש כי ישנם אתגרים וחסמים שמשתנים דיפרנציאלית לפי שיוך אתני, מעמד סוציו-אקונומי, סביבת מגורים, מצב גופני ומצב נפשי. בפרק זה, נשאף לכוון זרקור אל האתגרים והחסמים הייחודיים הקשורים לחתך גילאי ודורי.

אתגרים פורמליים-מבניים:

- שוק העבודה – שעות עבודה ארוכות במשרות שאינן מתגמלות כלכלית, שבתורן מייצרות מעט זמן פנוי לפעילות
- תהליכי הפרטה מואצים – חינוך להפרטה ברמה האישית והזהותית והיעלמותו של המרחב הקהילתי מובילים לקושי ליצור בסיסי התאגדות לשינוי.

אתגרים לא פורמליים:

- קץ ההיסטוריה – התפוררות של ממסדים שאמורים להגן ולהילחם למען נשים, שקרתה בזמן חייהן של נשים צעירות (דוגמת: מחלקות רווחה, מערכת המשפט, משטרה, ביטוח לאומי, הכנסת). התפרקות זו מייצרת תחושות ייאוש שמקשות על יציאה לפעולה.
- אתגרים רגשיים שנובעים מתקופת חיים שמאופיינת בחוסר ודאות ואי יציבות
- היעדרות של דמויות "מבוגרות" מהמרחב – בבחירה להיות פמיניסטית יש מעין פרישה מהחברה, וכתוצאה מכך התנערות מדמויות מבוגרות שבעבר היו "מודל לחיקוי". כשאת פמיניסטית, ובשלב החיים הראשונים, את פועלת בתוך מרחב שבתוכו במידה רבה את "מורדת" בסדר הקיים; בתוך כך נוצרות הזדמנויות רבות לפגיעה. אין "מבוגר אחראי", לעתים אין דימוי על אקטיביזם פמיניסטי שנמשך מעבר לגילאי ה-20 – שהוא דרך חיים.

פרק שלישי – תחומי פעילות

רשימה זו מתעדכנת מעת לעת, ביחס לנושאים שחברות הקבוצה בוחרות לקחת על עצמן. ישנם שלושה אירועים אקטיביסטיים שקבוצת הצעירות לוקחת עליהם אחריות כל שנה:

1. יום המאבק באלימות כלפי נשים, 25.11: נושא מתחלף, תחת המטריה הרחבה של אלימות כלפי נשים. לדוגמה, בשנת 2021 חברות הקבוצה הוציאו לפועל פרויקט שכותרתו הייתה "פינויים מהדיור הציבורי – אלימות ממסדית כלפי נשים". במסגרת הפרויקט נוצר שיתוף פעולה עם פורום הדיור הציבורי. חברות הקבוצה למדו את התחום ואת המגמה של משרד השיכון בחודש נובמבר 21 לערוך פינויים נרחבים. נעשה תהליך הכנה עם מובילות המאבק בעוני ולמען דיור ציבורי בארץ; נלמדו האתגרים הייחודיים של נשים שחיות בדיור הציבורי, לרבות אמהות חד הוריות. נערכו ראיונות עומק עם נשים בעלות צווי פינוי מהדיור הציבורי. מתוך הראיונות נבחרו ציטוטים של הנשים שרואיינו. חברות הקבוצה עיצבו פוסטרים עם הציטוטים ויצאו במבצע לילה לתלות אותם ברחבי חיפה, על מנת להגביר את המודעות לתופעת האלימות המדינתית כלפי נשים ועל מנת להנכיח את קולותיהן של הנשים שהמדינה מנסה להשתיק בדרך קבע.
2. יום הנשים, 8.3: נושאים משתנים. בשנת 2021 נערכה צעדה שחברות הקבוצה היו שותפות להפקתה, אשר מטרתה הייתה חגיגה נשית רחבה ברחבי העיר חיפה. אנו מאמינות שהבחירה

לחגוג ולשמח את המגדר שלנו היא פעולה פוליטית, בתוך מציאות שמאיימת על חיינו ושלמות גופנו תדיר. שמחה היא הנכחה חסרת התנצלות של עצמנו במרחב.

3. צעדת המופקרות, חודש מאי: צעדת המופקרות (לשעבר צעדת השרמוטות) שמה לה למטרה להיאבק בתופעת האשמת הקורבן ובתרבות האונס המאפשרת, מקדמת ואף מעודדת אלימות ככלל ואלימות מינית בפרט כלפי נשים. בשנתיים האחרונות חברות הקבוצה ריכזו צוות של כארבעים מתנדבות בתחומים שונים (מדיה, חינוך, לוגיסטיקה וגיוס כספים) כחלק מארגון הצעדה. בנוסף, חברות הקבוצה כתבו "מניפסט" שבתוכו מפורט האני מאמינה של צעדת המופקרות. כותרתה של הצעדה בשנתיים האחרונות היא הדרישה להכניס תוכניות נרחבות של חינוך מיני לבתי ספר בעיר חיפה כהצבת אלטרנטיבה אפשרית לתרבות האונס. במסגרת הפקת הצעדה נוצר שיתוף פעולה עם ארגון ארגמן ואיגוד החשפניות, ארגוני "grass roots" שמטרתם להיאבק למען זכויותיהן של עובדות בתעשיית המין.

פעולות ישירות: מעבר לאירועים השנתיים, חברות קבוצת הצעירות לוקחות על עצמן פרויקטים שקשורים לאירועים שוטפים. דוגמה אחת היא הפגנה מול בית המשפט (ליטל יעל מלניק). דוגמאות נוספות הן קבוצות למידה בנושאי רווחה, רפואה מגדרית ועוד.

פרק רביעי - הרכב קבוצת הצעירות

נכון לכתיבת שורות אלו, קהילת הצעירות באשה לאשה מונה כשמונים נשים. כלל הקהילה מכוונת לעשייה פוליטית וללמידה פמיניסטית מתמשכת את המציאות. בניגוד לחלוקת פטריארכליות ובינאריות של אקטיביזם, אנחנו מאמינות כי אקטיביזם הוא אורח חיים, וככזה הוא רחב ומשתנה, בהתאם לרמות פניות רגשית והתפתחות פוליטית. המרחב מאפשר דינמיות בלקיחת האחריות, כפועל יוצא של היות פרויקט שאינו היררכי.

רמות ההשתתפות בקבוצה מחולקות לשלושה מעגלים:

1. מעגל רחב - במעגל הרחב ביותר, חברות כ-80 נשים. מעגל זה מתנהל בעיקר בוואטסאפ. בקבוצה בוואטסאפ אנחנו מעבירות מידע על פעילות, לעתים מתדיינות על נושאים שמעלות חברות הקבוצה (לרוב קשורים לאקטואליה), ולעתים מתייעצות (התייעצות יכולה להיות בנוגע לאיזה מוסך כדאי ללכת כדי שלא ינסו "לרמות" אותי, ועד מה לעשות אם נסעתי עם נהג מונית שהטריד אותי). מתוך קבוצת הוואטסאפ לעתים מתארגנת פעילות (לדוגמה - הפגנה מול בית המשפט, ליטל יעל מלניק). במעגל זה ההיכרות עם כלל החברות נמוכה (שם ותו לא).
2. מעגל ביניים - זהו המעגל של הנשים שמגיעות באופן קבוע או סמי-קבוע. כלומר, לכל מפגש או לכל מפגש שני. מעגל זה מונה כ-20 נשים. נשים אלו משתתפות באופן חלקי בארגון של או בפעולות האקטיביסטיות עצמן. מעגל זה מכיל חברות שלאורך זמן נמצאות באותה רמת המחויבות לקבוצה, ומסביבן כמה חברות מתחלפות - שלעתים לוקחות יותר אחריות.
3. מעגל פנימי - מעגל זה מונה בין 7 ל-10 נשים. נשים אלו מגיעות באופן קבוע לכל מפגש, ארגנו לפחות מפגש \ פעולה אקטיביסטית אחת בשנה האחרונה, מעורבות בתוך הקבוצה מבחינת

קשרים. חלק מהנשים במעגל זה חברות בועדת ההיגוי וחברות בצוות הרכזות של צעדת המופקרות.

פרק חמישי - מאפיינים של החברות בקבוצת הצעירות:

תנאי הסף היחיד לחברות בקבוצה הוא גילאי 20-35, כאשר ישנו ריכוז של חברות בקבוצה בסביבות גילאי 24-25, וריכוז של חברות בקבוצה בסביבות גילאי 30+.

ביצד אנחנו פועלות במרחב הפמיניסטי שלנו?

פרויקט הצעירות הוא מרחב תמיכתי – אך אינו מרחב טיפולי.

מתוך החברות בקהילה, אנחנו מציעות לנשים הזדמנות ללמוד, להעמיק בפמיניזם; לייצר מתוך הלמידה המשותפת אקטיביזם במסגרת חזקה של קשרים עם נשים פמיניסטיות אחרות בגילן וחיבור לקהילה רחבה ובין דורית של מרכז "אשה לאשה".

אחת ממטרותיו של פרויקט הצעירות באשה לאשה היא הנגשת משאבים לכל אחת מחברות הקבוצה על מנת לייצר שינוי פנימי וחיצוני. כלומר: מי שחסר לה כסף על מנת לשלם חשבון חשמל, לא תארגן הפגנה; מי שנמצאת במשבר נפשי עמוק, תעמדו בפני אתגר גדול לחוש סולידריות ולהתייצב לצד אישה שהיא אינה מכירה ושאתגריה שונים משלה. על כן, קבוצת הצעירות שואפת למפות את המשאבים הקיימים במסגרת הקבוצה (חומריים ושאינם חומריים) ואת המשאבים החסרים לחברותיה, מתוך שאיפה להגדיל את סך האפשרויות לכל חברה וחברה בקהילה.